

1948

№ 16. 1948 წ.
გამოცემის წელი XXV.
ფასი 2 მან.

ნიანგი

თბილისი
გამოცემლობა
„კომუნისტი“

Обязательный экземпляр

ნან. გ. ლომიძისა

ყველას თავისი წამალი აქვს

ზოგან არასაკმარისი ყურადღება ექცევა მოსავლის დანაკარგებთან ბრძოლას.

— ეგ ნემსი არა, გეთაყვა, ჩემს კრილობას, უბრალო, ძაფიანი ნემსი მოარჩენს!

ინგლისის საქმიანი წრეები შეშფოთებული არიან იმის გამო, რომ მარშალის გეგმით გათვალისწინებულ დახმარების ანგარიშში, ამერიკას ინგლისში შეაქვს უხარისხო და მოძველებული საქონელი, რის სამაგიეროდც ძვირფასი მადანი და ნედლეული გააქვს.

ნახა დონი

ინგლისის დიპლომატურ წრეებში მრავალი ჯენტლმენი მოიპოვება, რომელიც ესთეტიკას სწყალობს. ასე წარმოიდგინეთ ზოგი მათგანი ოსკარ უალდსაც კითხულობს და მოხიბლულია მისი სიმბოლიკურ-ესთეტიკური რომანით — „დორიან გრეის პორტრეტი“.

გრეის პოზებით გატაცებულ ჯენტლმენების წარმომადგენელი გახლავთ ლეიბორისტი პროფესორი ხაკსლი, მაგრამ მას ამ საქმეში კიდევ უფრო სჭარბობს თავისი ოქსფორდელი კოლეგა ტეილორი. მათი პროფესია გარეგნულად მეცნიერების სამსახურია, მაგრამ ორივე მათგანი გვარაიან სამსახურს უწევს ჩერჩილის მიერ კურთხეულ რეაქციულ ორგანიზაციებს „ტვინის ტრესტებს“ და, მაშასადამე, პროვოკაციებისა და იმპერიალიზმის მეცნიერების დამსახურებული ოსტატებიც ბრძანდებიან. ისინი ფრანკის სალილეში განუყრელად ატარებენ მიხაკს. რატომაც არა? განა ისინი არ ემსახურებიან მიხაკისფერი ქირის—ახალი ფაშისმის განვითარების საქმეს?

როცა მოფაშისტო დიპლომატებს სჭირდებათ ინტელიგენციის წარმომადგენელთა ბაგით მეტყველება, განა ტეილორ-ხაკსლებს არ უჩენენ საქმეს?

ასეთი საქმე გამოუჩინეს მათ ჩერჩილელ-„ტვინტრესტელებს“ დიპლომატებმა, როცა ინგლისში მიიღეს მიწვევა—გროცლავის კონგრესს დაესწარიო.

გროცლავი პოლონეთის პატარა ქალაქია. იგი ჰიტლერის ურდოებმა თითქმის მიწასთან გაასწორეს. თვით ჰიტლერის მიწასთან გასწორების შემდეგ კი ეს პატარა ქალაქი ფერფლისაგან დგება და ხელახლად იბადება. უფრო მხატვრულად რომ ვსთქვათ, გროცლავი დღეს სიმბოლოა იმისა, თუ როგორ ანადგურებს მშვიდობიან მშენებლობას ფაშისმი და იმპერიალიზმი და როგორ აშენებს მას მშვიდობიანობა.

ჰოდა, აი, საბჭოთა ინტელიგენციის მოწინავე ადამიანების თაოსნობით გროცლავში მოწვეულ იქნა კულტურის მოღვაწეთა მსოფლიო კონგრესი—მშვიდობიანობის დასაცავად.

მათ რიცხვში ხაკსლი და ტეილორი და აგრეთვე ამერიკის სამხედრო ატაშეებისაგან შერჩეული „მეცნიერნიც“ ერიდნენ. იგულისხმეთ, რომ ჩვენ განზრახვა არა გვაქვს მათაც მივაკუთვნოთ წინა აზნაცში დასახელებულ კულტურის მესვეურთა ტიტული. განა მადლიან ყანაში არ ურევია სარეველა ბალახები?

დიახ, ისინი გროცლავში გამოჩნდნენ, როგორც პროგრესული ინტელიგენციის სარეველა ბალახები, რაც მალე თვითონვე დამტკიცეს:

როცა ამხანაგმა ალექსანდრე ფადეევმა ბრწყინვალე მოხსენებაში განსაზღვრა მეცნიერებისა და კულტურის როლი მშვიდობიანობის, პროგრესისა და დემოკრატიის დაცვისათვის ბრძოლაში, როცა მსოფლიოს კულტურის სახელოვანმა მოღვაწეებმა გამოსთქვეს თავისი ნათელი შეხედულებანი, დასახეს მშვიდობიანობის შენარჩუნებისათვის ბრძოლის გზები, მაშინ ეს სარეველა ბალახები „აშრი-აღდნენ“ კონგრესის სხდომის დარბაზში. როცა გამოშუშავდა საერთო მანიფესტის პროექტი, რომელშიც მგზნებარედ გაისმა მთელი მსოფლიოს მოწინავე მოაზროვნეთა მშვიდობიანობის დაცვის ლოზუნგი: „მთელი მსოფლიოს ხალხებს არ სურთ ომი და საკმარისი ძალებიც გააჩნიათ, რომ

ჯონ ბული: მიშვე-ლე-ეთ, ძია მშველის!

დაიცვან მშვიდობა და კულტურა ახალი ფაშისმის ხელყოფისაგან“-ო, მაშინ ცრუ ჯენტლმენების წკმუტუნი უფრო აშკარად გაისმა. ისინი დარწმუნდნენ, რომ ქვეყნიერებას მართლაც „მშვიდობიანობის დაცვის საფრთხე“ მოეღის და „ამჟვერმეტყველდნენ“, როგორც ჰაობიდან ამოტივტივებულნი.

— ჯენტლმენებო, გთხოვთ შეარბილოთ გამოთქმები მშვიდობიანობის დაცვის შესახებ,—განაცხადა პროფესორმა ხაკსლიმ. მაგრამ რაკი დარწმუნდა, რომ მეცნიერებისა და კულტურის ქეშმარიტი წარმომადგენლები სრულებითაც არ აპირებდნენ ნათელი ლოზუნგების შერბილებას ჩერჩილ-ინტელიგენს სერვის-მარშალ-ტრუჟენის საამებლად, იგი შეუმჩვევლად გაიპარა კონგრესიდან.

მაგრამ გაპარულის ოქსფორდელი კოლეგა ტეილორი აცოცდა ტრიბუნაზე და დისკანტით განაცხადა:

— ჯენტლმენებო, მე ესთეტიკური თვალთახედვით ვუყურებ ისტორიას. გთხოვთ ენდოთ თუნდაც ჩემს მიხაკს. მე ვამტკიცებ, რომ იმპერიალიზმი—ეს არარსებული მცნებაა. მართალია, ობიექტურად ისე გამოდის, რომ ინგლისიც და მისი პატრონი ამერიკაც ანვი-

თარებენ იმპერიალიზმს, ნიადაგს უნოყიერებენ ახალ ფაშისმსაც, მაგრამ ჩვენ ესთეტიკა უნდა გვითაცებდეს და არა აქ გამოხატული პროგრესული იდეებიო.

კუდი თამაში გამოუვიდა ჩერჩილის დესპანს. ვერც დიდმა ყარამფილმა, ვერც მისმა პრილა ფრანკმა, ვერც ინტელიგენს სერვისიდან მიღებულმა დოლარ-სტერლინგით ნაკარნახევმა „მჟვერმეტყველებამ“ ვერ დაარწმუნა კონგრესი მის „ესთეტიკაში“. ტეილორიც გაიპარა. ერთი სიტყვით, ჯენტლმენები გაექცნენ მშვიდობიანობას; ფაშისმის ჰაობისაკენ გაიპარნენ.

მაგრამ გროცლავში ითქვა ხალხთა ნამდვილი სიტყვა, ქეშმარიტი, მგზნებარე, ნათელი სიტყვა:

— ჩვენ ხმას ვიმალლებთ მშვიდობიანობისათვის, ხალხთა თავისუფალი კულტურული განვითარებისათვის, მათი ნაციონალური დამოუკიდებლობისა და მჭიდრო თანამეგობრობისათვის.

ეს ხმა გაპარულ მიხაკოსან ჯენტლმენებს მებხვით მოეწევა გზაში.

შპარსაღანი

პროფესორი მოღვაწეობს
კათედრაზე — ბარე ორგან
მაგრამ ყველგან გუნდრუკს უკმევს
ვეისმანს და მენდელ მორგანს.

ბიოლოგის პოზითა დგას
და ლექციას როცა ხანხლავს,
ამტკიცებს, რომ „სელექცია —
სულ ზედმეტი მცნება გახლავთ“.

* * *

ერთხელ, ასეთ ღალადის დროს,
მას სტუდენტი შეეკითხა:
— პროფესორო, ძალიან გთხოვთ
განგვიმარტოთ ერთი კითხვა:

მაგ თქვენს „მემკვიდრეობაში“
ქრომოსომულ აზრს რომ იცავთ,
ვერ ატყობთ, რომ რეაქციულ
მცნებას იხდით დასაფიცად?

ვერა გრძნობთ, რომ ვეისმანის
ჯიბს დაყენია თქვენი ტვინი
და აშკარად გავიწყდებათ
ლისენკო და მიჩურინი?

თქვენ რომ შრომა მოგვაჩვენეთ —
რიცხვით ოცდამეორეა,
ვერ გრძნობთ, რომ იქ მთლად
გამოგრჩათ.
მარქსისტული თეორია?

მეცნიერმა გაბუსხულმა,
გადახედა ალმაცერად
და იმ სტუდენტს, „ჩამორჩენილ“
ორიანი დაუწერა.

* * *

დრო გავიდა, პროფესორი
სესიაზე ზის და ღელავს,
მის მცდარ „მცნებებს“ ორატორი
მძაფრ კრიტიკის ცელით ცელავს.

მორგანისტულ იდეების
შემომთრეველ ბეც მეცნიერს,
უკიცხავენ, უწუნებენ
რეაქციულ ფუძე-იერს.

ის კი ღელავს, ქირის ოფლი,
შუბლზე მოხჩქევს გორილით,
საწყალ სტუდენტს რას ერჩოდა,
თვით ეკუთვნის ორიანი.

— ამ სიმაღლე გაგზარდეთ და მაინც იძახიან სანდრას ყანა
დაბალ დონეზე დგასო, შეგირცხვთ ულვაში!

იქითა მხარეს

ორი კმელი

როგორც იუნაიტედ პრესის სააგენტო იტყობინება, მაგვისტოს
ჩიკაგოში შიმშილით გარდაიცვალა ნ წლის ჰასაკში მყოფი ცნო-
ბილი მომღერალი ქალი მეი დე სუზა. დე სუზას, რომელიც უკა-
ნასკნელ ხანს გაჭირვების გამო დამლაგებლად მუშაობდა, ოდეს-
ღაც თავისი ხმით განცვიფრებაში მოჰყავდა ევროპელი და ამერი-
კელი მაყურებელი.

ამერიკელებს უყვართ ისტორიული ძეგლების შენახვა. რა შე-
სანიშნავი იქნებოდა, რომ შიმშილისაგან მიხრწნილ დე სუზას
ქანდაკება გაეკეთებინათ და თავისუფლების ძეგლის გვერდით
დაედგათ!

„უზბარი“ ხარხი

ავარიების რიცხვის ზრდით შეშფოთებულმა, ტოკიოს რკინი-
გზების სამმართველომ, საოცარ ხერხს მიმართა: იმისათვის, რომ
მუშაობის დროს არ დაეძინოთ და კატასტროფები თავიდან აიცი-
ლონ, რკინიგზელ მემანქანეებს უბრძანა ღეჭონ ამერიკული რეზინი.

როგორ არ რცხვენიათ იაპონელ რკინიგზელებს: რაღაც, კაპეი-
კიანი რეზინის ღეჭვა ეზარებათ და ამის გამო კატასტროფის
მსხვერპლად ხდიან ამერიკელებისთვის განკუთვნილ სურსათ-სანო-
ვარს და ათასგვარ სიმდიდრეს!

ახალშობილი ჯარისკაცები

აშშ კონგრესმა შეიტანეს კანონპროექტი, რომლის მიზანია
სავალდებულო გახადოს ყველა ახალდაბადებული ბავშვისთვის
განსაკუთრებული სერიული ნომრის შემოღება.

დღითი-ღამე წინ მიდის ამერიკელ იმპერიალისტთა ტექნიკა!
ამ ნომრების შემოღების შემდეგ რაღა აკლდებათ ჯარისკაცობას
ამერიკელ ჩვილებს, ბარემ მინიატურული ატომ-შაშხანებიც ჩამოჰ-
კიდონ მხრებზე და ურიცხვი არმია მზად ეყოლებათ!

მათი ანგარიში

იაპონიის ქალაქ ხოკაიდის მცხოვრები ვინმე ფუკუი მსურვე-
ლებს გასაყიდად სთავაზობს ოხოტის ზღვაში მდებარე კუნძულ
ტოდოს. კუნძული, რომელიც ხუთასი ათას იენად არის შეფასებუ-
ლი, იმით არის ღირსშესანიშნავი, რომ „მზიან დღეში კუნძულის
ყოველ წერტილიდან მოსჩანს საბჭოთა ტერიტორია“...

ხედავთ რამდენი ეშმაკობა ჰქონიათ იაპონელ ფუკუიებს?! საბ-
ჭოთა ტერიტორიისკენ ყურება რომ მათთვის ხელსაყრელი ყოფილი-
ყო, ასეთ ძვირფას კუნძულს გასაყიდად როგორ გაიმეტებდნენ!

გაბა

კაბუჯი ამერიკელი ახლა სხვამ შესცვალა, ისიც, თავის მხრივ, სხვამ შესცვალა... დალამდა. კამათი კვლავ გატყვევებით გრძელდებოდა. მარტინმა ფერაფერი გაიგო, გარდა იმისა, რომ მთელი აქ თავმოყრილი ასოციაციის წევრები უდიდესი პარტიისცემითა და მოწიწებით ახსენებდნენ ერთ გამოჩენილ ირლანდიელ მოღვაწეს, რომელიც თურმე ზოგიერთი საკითხების გამო ინგლისის მთავრობას ეკამათებოდა. მთელი შეკრებილება ათავსებდა ამ ირლანდიელს, არა ირლანდიის დიდი სიყვარულით, არამედ იმიტომ, რომ ინგლისი სძულდათ.

დაბოლოს წამოდგა გენერალი და წაიკითხა მიმართვა დიდი ირლანდიელისადმი:

„სერ!
ჩვენი ასოციაციის სახელით მოგმართავთ თქვენ. ეს ასოციაცია შეიქმნა დიდ ამერიკაში, იგი გაცხოველებული ინტერესითა და სიყვარულით ადგენებს თვალს თქვენს კეთილშობილ ბრძოლას თავისუფლებისათვის“ („თავისუფლების“ ხსენებაზე ასოციაციის წევრები სტვენასა და ყვირილს მორთავდნენ ხოლმე). „თავისუფლების სახელით, წმინდა თავისუფლების სახელით მოგმართავთ, სერ. თავისუფლების სახელით ზიზილთა და წყევლა-კრულვით შემირისხავს ბოროტი ფაფარაშლილი მხეცი, რომლის სიმკაცრე და სისწლისმსმელობა აძრწუნებს მთელ მსოფლიოს. მე ბრიტანეთის ლომზე მოგახსენებთ, სერ.“

ო, სერ, ჩვენს აყვავებულ და ბედნიერ სამშობლოში თავისუფლების უკმაყოფილო ცეცხლია გაჩაღებული; როცა თქვენს ქვეყანაშიაც გაჩაღდება ასეთი ცეცხლი, მაშინ ლომი დაიხრუკება.

თავისუფლების სახელით თქვენი ერთგული და თავდადებული მეგობარი, შეერთებული შტატების გენერალი

საირეს ჩოკი“.

ვიდრე გენერალი მიმართვის კითხვას დაამთავრებდა, სადგურს მოადგა მატარებელი, რომელმაც ახალი ფოსტა ჩამოიტანა. კრების მდივანს სასწრაფოდ პაექტი შემოუტანეს. მან გახსნა პაექტი და წაიკითხა. ეს მოხდა სწორედ მაშინ, როდესაც დარბაზი ხანხარებდა თავისუფლებისა და დიდი ირლანდიელის პარტიისადმი შეძახილებითა და სტვენით. პაექტმა ცუდად იმოქმედა მდივანზე. დაჯდა თუ არა გენერალი თავის სკამზე, მდივანი მაშინვე მივარდა და პაექტი გადასცა. გენერალმა გადაიკითხა წერილი და ინგლისური გაზეთების ამონაკრებები, გაუშვდა, გადაფიქრდა, აცაცხა. შეძახილები თანდათან მიწყდა და მალე სამარისებური სიჩუმე გამეფდა.

— მეგობრებო!—დაიყვირა გენერალმა.—მეგობრებო და თანამოქალაქნო! ჩვენ შევცდით! ჩვენ მოვტყუვდით, ის კაცი გაიძვრა აღმოჩნდა!

— ვინ კაცი?—წამოიბღვლა დარბაზმა.

— ეს კაცი!—კბილებში გამოსცრა სიბრაზისაგან აცაცხაბულმა გენერალმა და პაექტი ასწია.—იგი თურმე ზანგების გათავისუფლების მომხრეა.

ახლა რომ ის კაცი ხელში ჩაეკიდებოდა თავისუფლების ქვეყნის შვილებს—გასრესდნენ, დაახრბოდნენ, ნაკუწ-ნაკუწად აქცევდნენ. გენერალმა წერილი დახია და ჰერში გაფანტა. ასოციაციის წევრები ფეხით თელავდნენ ქალაქის ნაგლეჯებს, ყვიროდნენ, ღმუროდნენ, ფეხებს აბაკუნებდნენ. მერე მოიკაცნენ და ყველაფერი მიწყნარდა.

დადგა ნანატრი საათი, როდესაც მარტინი ედემისაკენ უნდა გამგზავრებულიყო. გამგზავრების წინ დაიწყო გაუთავებელი დენა გაზეთების რეპორტიორებისა, რომლებიც ნახულობდნენ ედემისკენ მიმავალ მარტინს. საბოლოოდ მოვიდა კორპორაციის გაზეთის ორი რეპორტიორი. მათ ჯერ შორიდან დაუწყეს ჰერეტა მარტინს, მერე შორიდან გაიწვილეს: ერთმა დაიწყო მარტინის დათვლიერება წელზევით, მეორემ კი წელქვევით. ორივე რეპორტიორი ცხვირწინ ედგა მარტინს და უბრალო მოძრაობასაც კი შეუმჩნევდნენ არ ტოვებდა—ყველაფერს იწერდნენ; საგაზეთო სტატიას ამზადებდნენ. თუ მარტინი ფეხს გასწვდა წინ, „წელქვევით“ ჯენტლმენი მაშინვე დაიხრებოდა და მერე რალაცას ჩაიწერდა, თუ ცხვირზე მოისვამდა მარტინი ხელს, „წელზევით“ რეპორტიორი მაშინვე აღნიშნავდა

ამ მოძრაობას თავის წიგნაკში. როცა სიტყვის სათქმელად პირს დააღებდა, იგივე ჯენტლმენი მივარდებოდა სულ ახლოს და კბილის ექიმისებრ დაიწყებდა პირის ღრუს გასინჯვას, ხანდახან ხელითაც მოსინჯავდნენ მარტინის ტანსაცმელს—და სწრაფად ჩაინიშნავდნენ. ირგვლივ კი ოთახი გაჭედული იყო ხალხით.

გავიდა რამდენიმე დღე. მარტინს თითქმის სულ შემოეცალა თანამგზავრები. გემი კვლავ განაგრძობდა გზას ფართო მდინარეში. ქალაქებმა თანდათან იკლო. ახლა გემიდან მოსჩანდა გალატაკებული სოფლები, ჩამონგრეული ქოხნალები.

ედემს შეღამებისას მიადგნენ. ბინდუნდში მოსჩანდა დაუსრულებელი ქაობი და ტალახი. აქა-იქ რამდენიმე ქოხი იდგა. უკეთესი მათგანი შეიძლება თაფლად ან ბოსლად მიეჩნია კაცს. ბაზარზე, სასტუმროზე და აბანოებზე ლაპარაკი ხომ სასაცილო იყო!

— გულს ნუ გაიტვებთ, სერ,—გამხნევა მარტინი მარკმა,—აი, ედემის მკვიდრი მოდის, იგი გვიშველის ჩემოდნების გადტანას. აქ მოდი, მეგობარო.

ჯოხს დაჟრდნობილი ედემის მკვიდრი ტატიო მოდიოდა. როცა ახლოს მოვიდა, მაშინ შენიშნეს, გაცრეცილი და ჩამომხმარი სახე ჰქონდა, მხრებზე ძონძები ეკიდა, თმაგაბურძნელი და ფეხშიშველი იყო.

— უცხოელები ხართ?—გაკვირვებით იკითხა მან.

— კარგად მიხვდით.—მოუგო მარკმა,—როგორა ხართ, სერ?

— ციებამ მომსპო,—მისუსტებული ხმით უპასუხა ედემელმა,—ფეხზე ძლივს ვდგავარ. თქვენი ჩემოდნები?

— ჩვენია, სერ.—თქვა მარკმა.—იქნებ გვითხრათ ვის შეუძლია წაიღოს ეს ქ...ქალაქში?

— ჩემი უფროსი ბიჭი წაიღებდა, მაგრამ ციებამ ჩააგდო. უმცროსი წარსულ კვირას დაგვარბე...

— აქა-იქ რომ დავტოვოთ ჩემოდნები ამაღამ, არა უშავს, მაინც არავინ გამოჩნდება ამის წამლები.—დაასცენა მარკმა.

— ასეცაა.—კვრი დაუკრა ედემელმა.—მაგის შემძლე კაცს აქ ვერ ნახავთ. მეორეც, ღამით არავინ გამოდის გარეთ.

— ალბათ, ჯანმრთელობას ენებს ღამის ჰაერი.—დაინტერესდა მარკი.

— საწამლაგია, სერ!

მარკი ოდნავაც არ აღელვებულა. ჰკითხა ჩვენი ნაყიდი სახლი სად იქნება. ედემელმა წყნარად უპასუხა, ახლოა, მაგრამ შიგ სიმინდი მიყრია, იქნებ ხვალ გაგათავისუფლო. მერე წყნარადვე, ვითომ აქ არაფერიყო, დაუშტა.—დიდხანი არაა, რაც ამ სახლის ძველი პატრონი ჩემი ხელებით დაგმარხეო. მარკი არც ახლა აღელვებულა.

აბაგაბუნდი

ნახ. ა. კანდელაკისა

— სადმე უნდა გადავსახლდეთ, თორემ მახლობელ კოლმეურნეობის ბავშვებმა ყანებში ერთი თავთავიც არ დაგვითრევს!

ქოხში მართლაც ყვარა ცოტარდნი სიმინდი. მიწის იატაკზე წყალი იდგა. კარგა-ქარს მთვალეთა და ახლაც ქარი თარეშობდა შიგ. მარკი ცდილობდა გაემხნეებინა თავისი ბატონი. თან წაიყოლია ნავსადგურში იქ დატოვებული ჩემოდნების წამოსაღებად. თან ცდილობდა ელაპარაკა და მარტინიც აელაპარაკებინა.

დიდი წვალვებით გაამაგრეს კარები, სიმინდი კუთხეში მიჰყარეს, ლოგინი გაშალეს, თავქვეშ ჩემოდანი ამოიდეს და გაიტვინენ. ძილი არც ერთს არ ეკარებოდა, მაგრამ ამას არ უშეზღუდნენ ერთმანეთს. ხელში ნაჯახი ჰქონდათ მომარჯვებული.

დილით მარკი ადრე ადგა და ვიდრე მარტინი გაიღვიძებდა, სახლი მიილაგა. გარეთ აბრა გამოაკრა: „ჩემო შიტი და კ“. არქიტექტორები და მიწისმომღებლები“.

ამასობაში მარტინსაც გაეღვიძა, გადაფიქრებულყო და სისუსტეს უჩიოდა. იგი იმ დღიდანვე ჩაეარდა ლოგინად. მარკი ცდილობდა მარტინისათვის მზიარულად ეჩვენებინა თავი. ერთ დღეს მოახსენა, ედემში ორი ამერიკელი ცხოვრობს და იქნებ აქაც გვესტუმრონო. სიტყვა არც კი დაემთავრებინა, რომ კარებში ახმახი კაცი გამოჩნდა—ეს იყო ედემის ამერიკელი მცხოვრები—მაიორი ჰანიბალ ჩოლოპი. გაყვითლებული, უსიამო სახისა. იგი თამბაქოს ღეჟავდა და წარამარა იფურთხებოდა.

— არ შემოუშვა,—იყვირა მარტინმა, მაგრამ უკვე გვიან იყო. ამერიკელი დაუკითხავად ჩამოჯდა სკივრზე და მარტინს მიმართა:

— ჰა, როგორ მოგწონს ჩემი ქვეყანა?

— სულაც არ მომწონს.— მიკნაევებული ხმით უპასუხა ავადმყოფმა.

ჩოლოპმა დაღეჭილი თამბაქო გამოყარა პირიდან. გადაფურთხა და წყნარად წარმოსთქვა:

— როდი მიკვირს, რომ ამას ამბობ. საჭიროა გონების გაწვრთნა და ინტელექტის შემზადება. თუ შემზადებული არ გაქვს გონება, ისე რას გაიგებ თავისუფლების სიტკბობას. დიან, ევროპული წარმოდგენა გაქვთ ყველაფერზე.

მაიორი ჩოლოპი თავისი ქვეყნის ერთ-ერთი მოწინავე ადამიანი იყო. მუგორები მასზე ამბობდნენ: „ის არის ჩვენი თავისუფალი სამშობლოს ყველაზე მოწინავე ადამიანი“. პარტიას სცემდნენ მას, როგორც თავისუფლებისათვის თავდადებულს. რომ უფრო ადვილად დაემკვიდრებია ქვეყნად ეს „თავისუფლება“, ჯიბეში მას ედო ორი დიდი რევოლვერი, ყოველ შემთხვევისათვის დანაც თან ჰქონდა.

— აქ ვინ გამოგზავნათ?—იკითხა მაიორ ჩოლოპმა მცირე სიჩუმის შემდეგ.

— მისტერ სკედერმა.

— ო, სკედერი მოქნილი კაცია, სერ! იგი პროგრესული პიროვნებაა! სულ ზევით და ზევით მიძვრება.—მაიორმა თვალი ჩაუკრა მარკს და კვლავ გადაფურთხა. სკივრის ირგვლივ უკვე შემოიხაზა ნაფურთხების წრე.

— ახლა მივდივარ,—თქვა მან და კარებისკენ გაემართა, მარკმა სთხოვა, თქვენ გენაცვალებთ, თავს გაუფრთხილდითო.

— მწარე ენა გაქვთ,—მრისხანედ გადმოხედა მაიორმა და ხელში რევოლვერი შეათამაშა.—თქვენ დესპოტურ ქვეყანაში კი ნუ გგონიათ თავი. აქ ამერიკაა. ჩვენთან უნდა გადაიღოს მაგალითი მთელმა მსოფლიომ, ჩვენ ხუმრობა როდი გვიყვარს.

— მე ხომ არაფერი მითქვამს ისეთი?

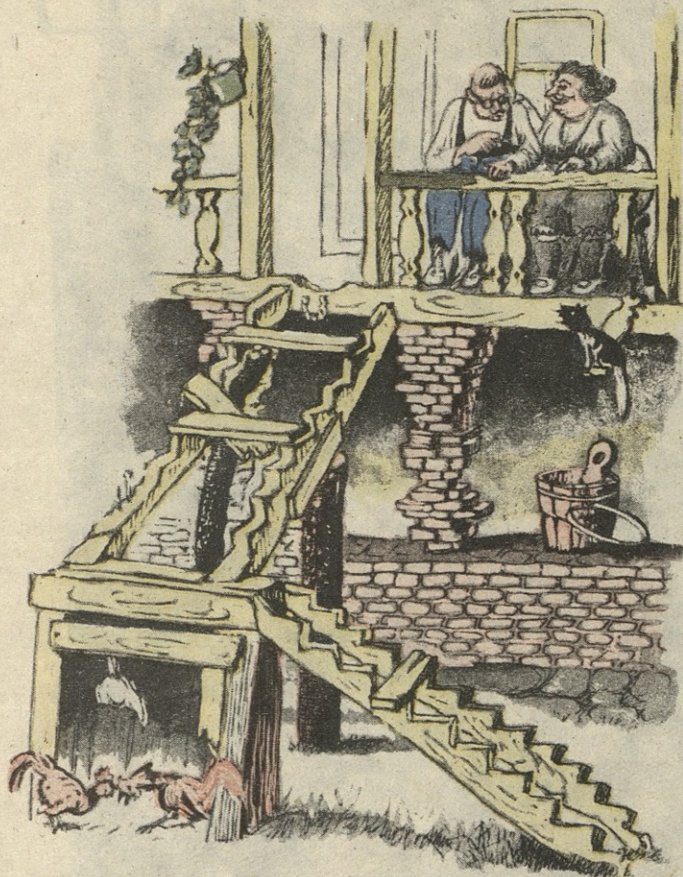
— არ მითქვამსო? მაგაზე მკირე დანაშაულისთვის იცი, რამდენი გამზდარა ლინჩის მსხვერპლი! ჩვენ მსოფლიოს ტვინი და სათნოება ვართ, კაცობრიობის ნაღები ვართ, მორალური სიწმინდისა და ძლიერების გვირგვინი ვართ. ჩვენთან ხუმრობას ერიდეთ.

მარტინმა საჩქაროდ დასწერა წერილი და მისტერ ბივენს გაუგზავნა. სთხოვდა გზის ფულს, რომ ედემს გასცლოდა...

დიდი ხნის შემდეგ, როგორც იქნა, მიიღო ფული. ...განთიადისას მარტინი და მარკი გემის ბაქანზე იდგნენ და ცხვირსახოცს უქნევდნენ ქაობაში ჩაფლული ედემის ჩამონგრეულ ქოხებს.

თარგმ. ინგლისურიდან ვ. ზალიძის

*) იხ. „ნინაგე“ №12-13-14-15.

— ერთი მხრივ კარგია, ჩემო მაკა, რომ კიბე ასეთ მდგომარეობაშია. წელიწადიც რომ გავიდეს, ჩვენი სახლმშობლივი ქირის სათხოვნელად ამოსვლას გერ გაზედავს!

— რამ დაგალოხა, ხომ არ ლანძღავს რეცენზენტი შენს ბიესას?

— კი არ ლანძღავს, აქვებს. მაგრამ სუფეტი თავიდან ბოლომდე მოიყვანა გაზეთში და მაყურებლები წარმოდგენას აღარ ეკარებოან, შინაარსი რომ იციან, აღარ აინტერესებთო..

კომუნალური „წვრიღმანები“

1. ჩვენი გაბო მუშაოვა

ამ ჩვენს გაბო მეგზოვებს იხსენიებს ყველა ავად, — ეზოებს და ქუჩებს რომ ჰგვის მოუსხურავ-მოურწყავად. კორონტელი დგას მტვრისა, როგორც ნისლი შავი ზღვისა, შებრალება არ აქვს იმას, არც თავისი და არც სხვისა. საყვედური ჰკადრეს გაბოს, აღრიალდა, ასე ამბობს: — მეთულუხე ხომ არა ვარ, ბაღჩები მაქვს მოსარწყავი? წყალი ვზიდო, ქუჩები ვრწყა? ხომ გადამძვრა ხელზე ტყავი? მცხოვრებლებო! ვისაც ჯერაის მიმართეთ და ესა სთხოვეთ: გაბო რწყავს თუ უკადრისობს, — სხვა დანიშნონ მეგზოვედ!

2. ამიაკი

ერთი კვირა... ორი... სამი... ნაგავი რომ არ გაზიდეს, არ იძვროდა ხმა კანტორის მუდრო ციხე-დარბაზიდან, დადგა სუნი ამიაკის, სიბინძურის გაჩნდა შმორი, და მრისხანე სამდურავმა დაიქუხა მცხოვრებთ შორის. სდუმს კანტორა. არ სცალია არც შოფერს და არც მანქანას, მან მგზავრები კოჯრისაკენ სისხამ დილით გააქანა.

ზორბა

ბარისახოს მიმავალი

ხეყურეთში მივალ მგზავრი, გულს ლოდინის ფიჭრი ალავს, როგორც იქნა შორი-აზლოს მანქანამაც იგრიალა.

— ვის გინდათო, — მყის შოფერმა გადმოგვძახა კაბინიდან. გავიფიქრე: „მაღლე წავალთ“, გულმაც დარდი გადირიდა.

მიმოავლო თვალი, ნაზა მან მანქანა გაჭედილი, გვითხრა უნდა გაგაქანოთ, ბარისახოს გაგზნდე დილით.

შოფერი კი სიფიჭროვებს აბა რალას დაგიდევდა, ზოგი ამბობს: — „გავიჭყლიტე“, ზოგი მოსთქვამს: — „გვი დედა“-ს.

რბენით ტოვებს ჩვენი ავტო გზათა მთებზე მოვრეხილთა, და გამოჩნდა უცებ ხიდი წოდებული „მოკლე ხიდად“.

შოფერი ძირს ჩამოფრინდა: — შეხეთ, ხიდი მთლად ქანაობს,

ძირს ჩამოდით და როგორმე გავიყვანოთ მანქანაო.

ახმაურდა ხალხი უმალ, ზოგმა ცრემლი ჩამოლვარა: — რას გვიშვრება, ბურთებივით აგვყარა და ჩამოგვყარა.

ჩატეხილთა ხილთა ხილვა ბედმა აღარ აგვარიდა, მერე როგორ, ყოველ ხილთან ძირს ჩამოსვლა მანქანიდან.

სხვა ხიდებზე აღარ ვიტყვი, ესეც კმარა მაგალითად. თუმცე შოფერი გვპირდებოდა: — ხვალ ავალთო ბარისახოს, ერთი კვირა გზას მოუნდით, დაპირებაც არვის ახსოვს.

თუ ვინმეს გსურთ აქ მგზავრობა თავის მიზნად დარისახოთ, მერწმუნეთ, რომ დაბერდებით ვიდრე ახვალთ ბარისახოს.

ირაკლი არაბული

— მე და ტყე მხოლოდ ახლა გავაფორმეთ ჩვენი მეგობრობა, თორემ ამ საქმეში საკმაო სტაჟი გვაქვს.
წლების განმავლობაში, ჩვენს პარტიზანულ რაზმს ეს იფარავდა!

საკრედიტო კოლეგია: ი. გრიშაშვილი, კაკლო კალაძე, შაჰ ჯაფარიძე, ს. ფაშალიშვილი, გ. აბაშიძე (პ/მგ. რედაქტორი),

თბილისი. სატირიკო-იუმორისტული ჟურნალი „ნიანგი“. რედაქციის მისამართი: ლენინის ქ. № 28. ტელ: 8-10-49

ხელმოწ. დასაბ. 1948 წ. 17/IX. ტექსტი აწყოილია ლ. პ. ბერიას სახ. პოლიგრაფკომბინატ „კომუნისტის“ სტამბაში, შეკ. № 1319 ლენინის ქ. № 28. დაბეჭდილია სტამბა „ზარია ვოსტოკას“ ოფსეტმანქანაზე. შეკ. № 1579. თბილისი, რუსთაველის გამზ. № 42. გამოც. № 79 ტირ. 7600 ჟუ 13660